

سرمقاله

شهریار و روز شعر و ادب پارسی

۲۷ شهریور ماه، سالروز درگذشت استاد شهریار، به پیشنهاد و همت دکتر علی اصغر شعر دوست نماینده وقت مجلس و با تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان روز شعر و ادب پارسی نام گذاری شده است. به همین مناسبت هرساله در کشورمان یاد بزرگان شعر و ادب پارسی به بهانه این روز گرمی داشته می شود.

سید فرید پیمان مدیر مسئول

شعر نیز با زندگی اش عجین می شود. در آخر هم که با شعر انسان را بدرقه می کند و نوشته های آرامگاه ها پر از ابیات معنی دار است. کمتر ملتی را می توان در جهان یافت که این همه به شعر پرداخته و گنجینه ای غنی و ارزشمند به این عظمت داشته باشد. منزلت شعر نزد ایرانیان به اندازه ای است که به رغم ساختار وهمی شعر، ارزشمندترین مفاهیم دینی و هنری و تاریخی ما به شعر گفته شده است.

تا قبل از نامگذاری روز شعر و ادب پارسی بزرگداشت هایی به مناسبت سالروز تولد شاعر بزرگ این مرز و بوم از قبیل فردوسی، حافظ، سعدی، خیام، مولوی و دیگر بزرگان عرصه شعر و ادب برگزار می گردید و این نام گذاری باعث شد روزی خاص به عنوان روز شعر و ادب پارسی نام گذاری شود و آن هم روز درگذشت استاد شهریار بود و یکی از دلایل آن هم از قول دکتر شعر دوست معاصر بودن این شاعر آذربایجانی بود. در واقع از دیدگاه وی در این انتخاب و پیشنهاد به معاصرت توجه داشته و به عبارتی برای توجه بایسته به شعر و شاعران امروز باید شاعر مورد نظر مناسبتی با دوران معاصر را می داشت، از سوی دیگر همگامی این مناسبت با هر کدام از شعری متقدم گذشته بحث برانگیز بود، همان پیش بینی که بعد از تصویب این موضوع در انتقاد مطرح بود. عده ای معتقد بودند مناسبت شعر و ادب فارسی باید پیوند با حکیم ابوالقاسم فردوسی داشته باشد و عده ای از منتقدان به تناسب آن به حافظ یا سعدی اعتقاد داشتند، به همین ترتیب برخی به همگامی روز شعر و ادب با مولوی معتقد بودند و هر کدام استدلال هایی داشتند که به فرض پیشنهاد هر کدام باز هم جای مجادله و مباحثه باز بود دلایل گفته شده و بسیاری دلایل دیگر به شاعر بزرگی از شاعران همروزگار نظر داشته و در میان شاعران و بزرگان شعر معاصر کشور استاد سید محمد حسین شهریار، به گواهی بسیاری منتقدان و محققان برجسته و به تصریح همگانیش، همچنین تأیید ذوق عمومی، درخشان ترین چهره شعر معاصر ایران است.

در واقع استاد شهریار در میان شاعران معاصر به دلیل کیفیت و کمیت آثارش در جایگاهی غیر قابل دسترس قرار دارد و به حق که اگر روزی برای شعر و ادب پارسی بایستی نام گذاری می شد چه روزی بهتر از روزی که منتسب به این شاعر بزرگ معاصر باشد.

جدای از محتوای سروده های استاد شهریار که از نظر تنوع بسیاری از موضوعات دینی، علمی، فرهنگی، هنری و حتی سیاسی را در برمی گیرد، از نظر فرم نیز با زبان و نگاه ویژه خود در انواع و قالب های مختلف شعر سنتی سخن پردازی کرده است. آثار او، در هنر و قالبی، هم از نظر قوت و کیفیت و هم از نظر کمیت درخور توجه است. استاد شهریار از سویی با استقبال آثار برخی از شاعران متقدم به ویژه خواجه حافظ شیرازی توان و تبحر خود را در هموردی با ارکان شعر ایران به نمایش گذاشت، از سوی دیگر تنها به انتقال تجارب ادبی اسلاف خود اکتفا نکرده، بلکه در جریان تداوم سنت های ادبی، ذهنیت و نگرش نو دارد.

یاد و نام این استاد بزرگ گرمی باد!

شهریار اول

سیدمحمدحسین بهجت تبریزی متولد ۱۲۸۵ مخلص به شهریار شاعر آذربایجانی بود که به زبان های تورکی و فارسی شعر سروده است، پدرش میرآقا بهجت تبریزی نام داشت که در تبریز وکیل بود، او دوران کودکی را به علت شیوع بیماری در تبریز، در روستاهای قایش قورشاقی و خشکتاب بستان آباد سپری نمود.

پس از پایان دوره سیکل یا همان راهنمایی در تبریز، در سال ۱۳۰۰ برای ادامه تحصیل عازم تهران شد و در مدرسه دارالفنون تا سال ۱۳۰۳ و پس از آن در رشته پزشکی ادامه تحصیل داد و گفته می شود که ۶ ماه پیش از اخذ مدرک دکتری به علت شکست عشقی، ناراحتی خاطر و پیش آمدهای دیگر، ترک تحصیل کرد.

پس از سفری ۴ ساله به خراسان برای کار در اداره ثبت اسناد مشهد و نیشابور، استاد شهریار به تهران بازگشت و در سال ۱۳۱۵ در بانک کشاورزی استخدام و پس از مدتی به تبریز منتقل شد، دانشگاه تبریز استاد شهریار را یکی از پاسداران شعر و ادب خواند و عنوان دکترای افتخاری دانشکده ادبیات تبریز را نیز به وی اعطا نمود.

در مرداد ۱۳۲۲ به شهر تبریز آمد و با یکی از بستگان خود به نام عزیزه عبدخالقی ازدواج کرد که حاصل این ازدواج سه فرزند شامل دو دختر به نامهای شهروز و مریم و یک پسر به نام هادی بود که اکنون فرزند دکور، مسئولیت مادی و معنوی خانه - موزه استاد شهریار را بر عهده گرفته و ادامه دهنده راه اوست.

روح پاک استاد شهریار در بامداد ۲۷ شهریور ۱۳۴۷ به سوی بارگاه پروردگارش پر کشید و جسم خسته و تحیف، او با احترامی کم نظیر و بنا بر وصیتش در مقبره الشعری تبریز به خاک سپرده شد که مدفن بسیاری از شاعران و هنرمندان جهان است اما بدون شک، شعرها و آهنگ صدای گیرایش که همراه با موضوعات تغییر می کرد و شنونده را کاملاً دگرگون می ساخت و قیافه آرام او، همچنان در خاطر همه مردم این مرز و بوم، زنده و جاوید خواهد ماند.

شهریار دوم

استاد "میرحسین زنونوی" از سال ۱۳۴۷ خوشنویسی را آغاز کرده و با ۱۶ سال مسئولیت در انجمن خوشنویسان تبریز به فعالیت هنری خود تداوم بخشیده است، نزدیکی به استاد شهریار را شناس بزرگ زندگی خود به لطف خدا را می داند که هر روز در خدمت استاد بوده و از دوران طفولیت آرزوی شاگردی استاد شهریار را داشته است.

وی با اشاره به اینکه استاد شهریار ادبیات ایران را

رئیس جمهوری گفت: در رتبه بندی معلمان بیشتر به بخش معیشتی توجه شده اما این رتبه بندی مقدمه ای برای تقویت منزلت و جایگاه معلم است و اساس آن نه فقط امور معیشتی که دانش افزایی معلمان است.

به گزارش ایسنا، سیدابراهیم رئیسی در همایش مدیران مدارس سراسر کشور با بیان اینکه مدیران نقش آفرین ترین بخش در تحول آموزش و پرورش هستند، اظهار کرد: نقش آنان در شکل گیری هویت و شخصیت دانش آموزان و تعلیم و تربیت بی بدیل است. نگاه تحولی مدیران شرط موفقیت یک تحول است. تلاش برای رسیدن به وضع مطلوب و کم کردن فاصله میان وضع موجود و مطلوب در کنار به کارگیری همه ظرفیت ها برای رسیدن به هدف از ابعاد ایجاد تحول است. وی افزود: تفاوت هایی بین مدیریت در فرهنگ دینی ما و نظامات دیگر وجود دارد، هر چند شباهت هایی هم بین آن ها هست. مدیران ما قبل از هر چیزی باید خود را پاسخگوی خدا بدانند، بعد به عموم شهروندان، بعد ارباب رجوع و بعد به سلسله مراتب سازمانی پاسخگو باشند که از این میان پاسخگویی به ذات الهی از همه اثرگذارتر است. رئیسی با بیان اینکه کارآمدترین نظام کنترلی، خودکنترلی است، اظهار کرد: توجه به اخلاق فردی و حرفه ای و توجه به قانون و وظایف و مأموریت ها در همین نظارت خودکنترلی وجود دارد. در تعلیم و تربیت، نمود اصلی اخلاق است، به ویژه برای دانش آموزان که به دنبال تعلیم و تربیت هستند.

رئیس دولت سیزدهم یادآور شد: جامعه سازی قرآنی بر این مبنا شکل می گیرد که جامعه اقلمه قسط عدالت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در پرتو تعلیم و تربیت شکل می گیرد و انسان های

عدالت خواه در مدرسه تربیت می شوند. محور تحول در آموزش و پرورش مدارس هستند و این باید به سند تحول آموزش و پرورش مستند بشود. وی با تأکید بر اینکه باید تحول در مدارس شکل بگیرد، گفت: این تحول مبتنی بر همین سند تحول آموزش و پرورش است. انتظار جامعه از همه شما مدیران این است مدرسه در تراز شکل بگیرد. امروز وظیفه ما سنگین است و با استفاده از تجربیات همه این سال های مدیران و مسئولان آموزش و پرورش باید گامی بلند برداشته شود. رئیس جمهوری ادامه داد: نیروی کارآمد مؤمن و انقلابی را در همین مدارس باید تربیت کرد. مدیریت هرچالی اهمیت دارد اما مدیریت مدرسه با هیچ جای دیگری قابل قیاس نیست. مدرسه محل انسان سازی است. اهمیت این کار با شناخت

جایگاه معلمان از سوی خود آنان است که بدانند این جایگاه انبیا است و بعد هم شناخت ما مسئولان از این جایگاه است. رئیسی تأکید کرد: اساس قضیه در رتبه بندی معلمان فقط معیشتی نیست، این کف کار است. حداقل هدف این اقدام آن است که معلمان دغدغه معیشت نداشته باشند اما اساس این رتبه بندی دانش افزایی معلمان و به هنگام شدن یک معلم با هر آن چیزی است که باید بدانند. اساس آنچه در رتبه بندی معلمان انجام می شود بر این است که جایگاه علمی، دانشی و بینش و گرایشش که با آن برای جامعه شأن، جایگاه، هویت و منزلت ایجاد می کند اصل کار است. رئیس دولت سیزدهم تصریح کرد: اول خود مدیران و بعد معلمان باید به این جایگاه، شأن و منزلت اهمیت دهند که

واکنش یک نماینده مجلس به اخراج تعدادی از بازرسان آژانس انرژی اتمی

ادامه، اقدامات منع اشاعه ای دیگری را نیز بررسی خواهد کرد. وزارت خزانه داری آمریکا نیز اعلام کرد که ۲۹ شخص و نهاد ایرانی را در لیست تحریم های خود قرار داده است.

رافائل گروسسی «مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی روز شنبه اعلام کرد که ایران رسماً به ما از تصمیم خود برای لغو انتصاب چند نفر از بانجه ترین بازرسان آژانس که برای راستی آزمایی فعالیت های این کشور تحت پادمان های NPT تعیین شده بودند، اطلاع داده است.

کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، در واکنش به بیانیه رافائل گروسسی در مورد اقدام تهران در لغو انتصاب چند بازرس آژانس گفت: اقدام اخیر ایران براساس حقوق حاکمیتی مصرح در ماده ۹ موافقتنامه جامع پادمان بین ایران و آژانس (INFIRC ۲۱۴) صورت گرفته است و جمهوری اسلامی ایران انتظار دارد که کشورهای غربی از سیاست سوءاستفاده از سازمان های بین المللی از جمله آژانس بین المللی انرژی اتمی خودداری کنند.

کرده است، ما با متحدان و شرکایمان، از جمله اروپا، در زمینه تصمیمشان برای روزی که تاریخ تحریم های موشکی و تسلیحاتی ایران پایان می یابد، هماهنگی و همکاری تنگاتنگی داریم و در

نماینده مردم کرج در مجلس شورای اسلامی گفت: اخراج بخشی از بازرسان آژانس انرژی اتمی حاکی از آن است که دیگر زمان بزن دررو تمام شده است.

به گزارش ایسنا، علیرضا عباسی نماینده مردم کرج در مجلس شورای اسلامی در صفحه شخصی خود در توئیتر، نوشت: «بیانیه گستاخانه و زیاده خواهانه تروئیکای اروپایی و آمریکا با پاسخ قاطع ایران مواجه گردید و یک سوم بازرسان آژانس بین المللی انرژی اتمی از ایران اخراج شدند. این اخراج یعنی با یک دولت همسو و واداده طرف نیستید و دیگر زمان بزن دررو تمام شده، پس مراقب باشید دست از پا خطا نکنید!» به گزارش ایسنا، جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و هماهنگ کننده مذاکرات وین روز پنجشنبه در بیانیه ای اعلام کرد که انگلیس، آلمان و فرانسه به اطلاع اتحادیه اروپا رسانده اند که خواستار حفظ تحریم های موشک های بالستیک علیه ایران هستند. آمریکا نیز در حمایت از تصمیم متحدان اروپایی اش اعلام

اهمیت مقام ادبی و اجتماعی استاد شهریار به مناسبت روز ملی شعر و ادب از نگاه "عصر آزادی"

حیدربابا شیطان ییزی آزادی ریب محبتی اوره ک لردن قازدیریپ

عصر آزادی / شهرام صادق زاده

پس از سال ها تلاش فرزندان آذربایجان به ویژه علی اصغر شعر دوست ۲۷ شهریور ماه که روز رحلت استاد شهریار است به عنوان روز شعر و ادب نامیده شد تا شاید بتواند در راستای توجه به مقام ادبی استاد شیرین سخن گام برداشته شود که از او به عنوان آخرین شاعر غزل سرای چیره دست ادبیات ایران یاد می گردد. "میرحسین زنونوی" یکی از یاران استاد شهریار است که در گفتگو با "عصر آزادی" از بی مهری هایی که نسبت به مقام ادبی ایشان در زادگاه خویش می شود گلایه دارد... می گوید در خرداد ۱۳۸۹ تعداد ۲۱۴ اثر خوشنویسی و دستخط به همراه

با گذشته های این دیار پیوند زد و در واقع، سعدی و حافظ را در دوران معاصر زنده کرد گفت: لذا بحث جدیدی در قالب ادبی امروز پدید آورد که فعالان عرصه ادبیات بر آن اشرافیت دارند و بر جایگاه والای ایشان در حوزه شعر تأکید دارند.

۵۸ قطعه عکس از زنده یاد سید محمدحسین بهجت تبریزی را به آرشیو مرکز اسناد و کتابخانه ملی شمالغرب کشور در تبریز اهدا کرده و جالب اینکه مدیر وقت آن طی یک نامه، قدردانی خود را ابراز داشته است اما، دریغ از برگزاری یک نمایشگاه ویژه و شایسته استاد و با اختصاص فضایی مناسب جهت نمایش آنها در معرض عموم و جالب اینکه در سال ۹۰ نیز این اقدام او از سوی معاون مرکز ملی اسناد و کتابخانه کشور نیز مورد قدردانی قرار گرفته است اما چه فایده که همگی در پستوی زیر زمین و مخفی و محبوس مانده اند...

نبود منظومه ادبی حیدربابایا سلام به تنهایی توانست دیوارها را شکسته و در سطح جهان خودنمایی کرده و به عنوان معرف فرهنگ و ادبیات ما در سطح جهان نقش آفرینی نماید که حتی مورد توجه دانشمندان وقت همچون اینشتین قرار گرفت. وی تأکید کرد: جوانان بهتر از همه استاد شهریار را می شناسند به خاطر اینکه بازگوکننده حرف دل نسل جوان بوده است به ویژه اینکه از عشق خود سخن گفته و از جامعه زمان خود صحبت می کند که حقیقتاً زبان حال جوانانمان بوده است بدون اینکه از ایشان سوال شود به اقتضای زبان خود به طرح مشکلات و مصائب جوانان پاسخ داده و در هر مورد هم اشعاری را سرآید شده است که نشان دهنده شخصیت اجتماعی و ادبی استاد شهریار است. زنونوی به عنوان یار و یاور استاد با ذکر این نکته که خانه - موزه شهریار شایسته جایگاه ایشان نیست اظهار کرد: باید برای توسعه مکانی آن توسط مسئولان اقدام شود زیرا در کشورهای همسایه و تورک زبان بهتر از ما مورد توجه واقع شده است که مانند وضعیت مقبره الشعرا نیز انطور که باید و شاید مناسب جایگاه ایشان نیست در حالی که آوازه

میرحسین زنونوی می گوید مقام استاد شهریار در کشورهای دیگر و به ویژه تورک زبان بهتر از ما مورد توجه واقع شده است

در سایر نقاط دنیا بیش از کشور ما به شناخت ادبی استاد دست یافته اند ولولاینکه آثار ایشان در مدارس آنها تدریس می گردد که از نفوذ کلام استاد شهریار حکایت دارد. زنونوی اضافه کرد: زمانی که از فضای مجازی خبری

شخصیتشان دیوارها را شکسته و به چهار گوشه جهان رخنه کرده است.

استاد بزرگ خوشنویسی ایران خاطر نشان کرد: با اقدامات بهینه و توجه محور به مقام استاد، جوانان نیز در می یابند که باید راه استاد را طی نمود و به مدارج عالی اجتماعی و ادبی دست یافت و آنها را وادار به تحصیل و تفکر و اندیشه می نماید که به سود کل جامعه خواهد بود لذا توسعه اماکن مربوط به ایشان، به همراه تدریس آثار ایشان در مدارس و برگزاری نمایشگاه های ویژه منتسب به ایشان می تواند جایگاه ایشان را بیش از پیش ارتقا دهد.

شهریار آخر

یک شاعر اهل کشور تورکیه با اشاره به اینکه نام بزرگ استاد شهریار تنها برای ایران نیست به "عصر آزادی" گفت: این شخصیت معظم ادبی متعلق به کل جهان است به طوری که با توجه به شناختی که در کشورهای تورک زبان از ایشان وجود دارد از جایگاه والایی برخوردار است.

"حسین تورک اولوغ" مقام استاد شهریار را یک سیمای شناخته شده در سطح جهان دانست و افزود: اهمیت شناخت مقام استاد شهریار به حدی است که آثار ایشان در مقاطع راهنمایی و متوسطه مدارس تورکیه تدریس می گردد.

وی که مدیر یک موسسه ادبی است، استاد شهریار را یکی از ایدئولوژی خاص در حوزه شعر معاصر قلمداد کرد و یادآور شد: ایشان یک زمان مشخص در وادی شعر و ادبیات تلقی می شود که به تنهایی یک هدف بوده و در این گذرگاه، همگی از نفس استاد در قریحه نظم شعر بهره مند می گردیم.

یک شاعر اهل کشور آذربایجان با اشاره به اینکه استاد شهریار از نگاه مردم آذربایجان بسیار عزیز و دارای مقام والاست به "عصر آزادی" گفت: این امر بیش از حد تصور است و مردم ما به دلیل سادگی در زندگی و اشعار عامیانه استاد، علاقه وافری به ایشان دارند.

"شهرت سققا" با ذکر این نکته که استاد شهریار شاعری بود که با خدا مناجات می کرد افزود: ایشان در اشعار خود به مثابه دوست پروردگار ظاهر شده است که مرتبه ای بیش از شاعری داشته و عاشق مردمش می باشد.

بدین ترتیب کارشناسان حوزه ادبیات آذربایجان معتقدند ایران معاصر در قالب غزل، شاعر بزرگی همچون شهریار را به خود ندیده و علاوه بر این رفته رفته غزل، جای خود را به شعر سپید و نیمایی سپرده و خود به شعاری سلف پیوسته است که باید از توجه به نعمت معنوی شهریار در ادبیات آذربایجان غافل نشویم کمابینه هنوز اندر خم یک مقبره ایما

مردمش می باشد.